

**Відділ освіти Сквирської райдержадміністрації**

**Районний методичний кабінет**

**Постійно діючий семінар**

**«Освіта дітей з особливими потребами»**

**Методичні рекомендації**

**вчителям та батькам, діти яких мають розлади аутичного спектру**

**(семінар на тему «Аутизм.Причини.Психолого-педагогічні особливості дітей з розладами аутичного спектру»**

**27.03.2017**

**З метою активізації роботи закладів освіти з дітьми з особливими освітніми потребами, раннього виявлення проблем особливих дітей, зокрема дітей, які мають розлади аутичного спектру, гармонізації психічного стану дитини, навчання її доступним формам комунікації, взаємодії з навколишнім світом, організації та впровадження системи психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу дітей з аутизмом, здійснення корекційно-розвивальної роботи з дітьми, надання дієвої допомоги батькам з реалізації індивідуальної програми розвитку дитини з розладами аутичного спектру**

**РЕКОМЕНДУЄМО:**

**Учителям, що працюють з дітьми з розладами аутичного спектру:**

- 1. Взяти під контроль поведінку дитини, яка має розлади аутичного спектру, і лише після цього розпочинати роботу з програми розвитку дитини;**
- 2. Перед початком роботи з дитиною визначити її емоційний, психологічний, фізіологічний потенціал , встановити , на якому рівні розвитку знаходиться дитина;**
- 3. Працювати з такими дітьми із дня в день методично, повторюючи одну і ту саму дію багато разів;**
- 4. Розробити індивідуальні цілі для кожної дитини, щоб можна було досягнути наступного рівня розвитку;**
- 5. Проводити індивідуальні заняття за програмами, які відповідають розвитку дитини;**

6. Після того, як відпрацьовані навички, практикувати вміння навчатись в групі дітей;
7. Тримати в центрі уваги моторну, емоційну і пізнавальну сфери.
8. Слід пам'ятати про п'ять «не»: не говорити голосно; не робити різких рухів; не дивитись пильно в очі дитині; не звертатись прямо до дитини; не бути занадто активним і нав'язливим.

## **Батькам, які мають дитину з розладами аутичного спектру:**

---

1. Розмовляти з дитиною більше, ніж зі здоровою дитиною. Розмовляти спокійним (бажано навіть тихим) голосом.
2. Постійно стимулювати інтерес дитини до зовнішнього світу.
3. Постійно привертати увагу дитини до своїх дій, лагідно стимулювати її до наслідування.
4. Постійно формувати в дитини «відчуття краю», щоб вона поступово перестала лякатися нового в навколишньому середовищі.
5. На всіх етапах встановлення контакту підбирати безпечну дистанцію для спілкування і ненав'язливо демонструвати власну готовність до контакту, кожного разу обов'язково починаючи з того психічного рівня, на якому знаходиться дитина.
6. Під час тактильного контакту з дитиною говорити їй про свої почуття, незважаючи на прояви гніву та її опір. Застосовувати певну трансформацію стосунків з дитиною, яку умовно називають «відпусти», коли дитина намагається уникати тривалих емоційних контактів, обіймів, поцілунків.
7. Постійно пом'якшувати недостатню або повну відсутність потреби в контактах, тактовно наполягати на спільних діях.
8. Навчатися зчитувати елементарні спроби вступати в контакт і посмішкою заохочувати дитину до продовження цього контакту.
9. З метою налагодження емоційно сприятливого, довірливого контакту, навіть не зважаючи на те, що дитина може не звертати на вас увагу, застосовувати (як можливий) метод мобілізації дитини до гри без усіляких вимог і інструкцій.
10. Постійно стимулювати емоційні реакції дитини, багаторазово заохочувати дитину використовувати відповідні жести і рухи тіла, вокалізації, недосконалі слова; схвалювати таку її поведінку.
11. Враховувати важливість використання різноманітного й яскравого одягу і прикрас (окуляри, капелюхи, намисто тощо), що викликатиме орієнтовні реакції дитини, стимулюючи її дослідницькі дії і привертаючи її увагу до вас.
12. Формувати уявлення про такі поняття: рідні, близькі, знайомі, чужі люди, заучувати правила поведінки з різними категоріями людей; створити умови для налагодження взаємин з людьми різного віку та статі.
13. Ознайомлювати дитину з різними джерелами інформації (книги, журнали, телебачення, радіо, комп'ютер); показуйте їхню роль в житті людей. Окрім сімейного читання батьки можуть використовувати і метод спільного малювання.

14. Цілеспрямовано опікати предметну діяльність та гру дитини, забезпечити виважене ставлення та добір іграшок і предметів.
15. Систематично використовувати можливості арт-терапевтичних засобів як соціально прийнятного виходу агресивності та негативних емоцій дитини з аутизмом.

### **Батькам, діти яких мають розлади аутичного спектру:**

1. Батькам прийняти те, що їх дитина має розлади аутичного спектру;
2. Набратися терпіння, твердо вірити в успіх і не втрачати надію. Вірити в те, що їх дитина може навчитись;
3. Змінити менталітет людини з її сором'язливим відношенням до хвороби ( багато батьків соромляться і почувають себе винуватими);
4. Обов'язково звернутися до дитячого психіатра, щоб пересвідчитися, наскільки ці особливості розвитку дитини мають підставу (діагноз «ранній дитячий аутизм» може бути поставлений тільки фахівцем - дитячим психоневрологом після ретельного обстеження дитини);
5. Якщо діагноз дитині поставлений, батькам потрібно визначитися з програмою подальшого навчання та розвитку дитини;
6. Необхідно проконсультуватися у спеціального психолога чи корекційного педагога, які мають досвід роботи з такими дітьми, можуть надати розгорнуту характеристику стану психічного розвитку дитини, а також визначити форми і напрями корекційних занять для дитини;
7. Необхідна допомога батьків у виконанні в домашніх умовах індивідуальної програми реабілітації хворої дитини;
8. Для попередження емоційних і поведінкових розладів дуже важливо, щоб дорослі ставилися до дитини дбайливо, з великим терпінням і пошаною;
9. У жодному випадку не можна пригнічувати або залякувати дитину, проте необхідно одночасно стимулювати і організовувати її активність, формувати довірливу регуляцію поведінки;
10. Працювати над організацією цілеспрямованої поведінки шляхом чіткого розпорядку дня, формування стереотипної поведінки в певних ситуаціях;
11. Працювати над активізацією проявів дитини, виконувати вправи на перерозподіл м'язової напруги, володіти різними способами зняття напруги.